

Code Goede Praktijk voor vul- en spoelplaatsen van spuittoestellen

Puntvervuiling is de grootste bron van verontreiniging van het oppervlaktewater door gewasbeschermingsmiddelen. Die vervuiling ontstaat vooral bij het vullen en reinigen van spuitapparatuur. Door restvloeistof belast met gewasbeschermingsmiddelen op te vangen, voorkom je puntvervuiling. De recent verschenen 'Code Goede Praktijk vul- en spoelplaatsen van spuittoestellen en watercaptatiepunten' bevat alle informatie over de aanleg van een vul- en spoelplaats en de zuiveringsopties.

Wat zijn de opties?

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij publiceerde op 10 maart 2026 een Code Goede Praktijk rond de aanleg van vul- en spoelplaatsen voor spuittoestellen en watercaptatiepunten. Dat technisch document - opgesteld in samenwerking met het Departement Omgeving, OVAM en VMM en met de medewerking van pcfruit, Inagro, Viaverda en ILVO - vertaalt de huidige wetgeving naar de praktijk en omvat alle details over aanleg en zuiveringssystemen.

De Code Goede Praktijk onderscheidt **vier verschillende types inrichting**:

- 1 Overdekte vul- en spoelplaats, al dan niet met verwerking van restvloeistoffen;
- 2 Niet-overdekte vul- en spoelplaats, al dan niet met verwerking van restvloeistoffen;
- 3 Spoelplaats;
- 4 Watercaptatiepunt.

Foto 1
Biofilters.

Op een vul- en spoelplaats kun je alle handelingen van het vullen, spoelen en reinigen van een spuittoestel uitvoeren (**Tabel 1**). Een overdekte vul- en spoelplaats voorkomt dat regenwater potentieel verontreinigd raakt. Je kan die locatie ook gebruiken als standplaats voor het spuittoestel wanneer het niet in gebruik is. Als je kiest voor een niet-overdekte vul- en spoelplaats, is het regenwater dat daarop valt (wanneer die niet in gebruik is), potentieel verontreinigd. Dat moet je opvangen en verwerken als bedrijfsafvalwater, wat een praktische en financiële impact heeft. De aanleg van een niet-overdekte vul- en spoelplaats is momenteel dan ook af te raden. De spoelplaats is een afzonderlijk aangelegde spoelplaats van een opengelegde spuitboom bij akkerbouwspuiten of voor een vaste spuitboom bij overdekte teelten. Op een watercaptatiepunt kan je het spuittoestel enkel vullen met water. Gewasbeschermingsmiddelen toevoegen moet op het te behandelen veld of op de ingerichte vul- en spoelplaats gebeuren, tenzij het spuittoestel over een gemonteerd Closed Transfer Systeem (CTS) beschikt.

De Code beveelt bepaalde afstandsvoorschriften tot openbare wegen, bewoning en andere gevoelige locaties aan, zowel voor de vul- en spoelplaats als voor watercaptatiepunten en zuiveringssystemen. Alle details vind je terug in de Code.

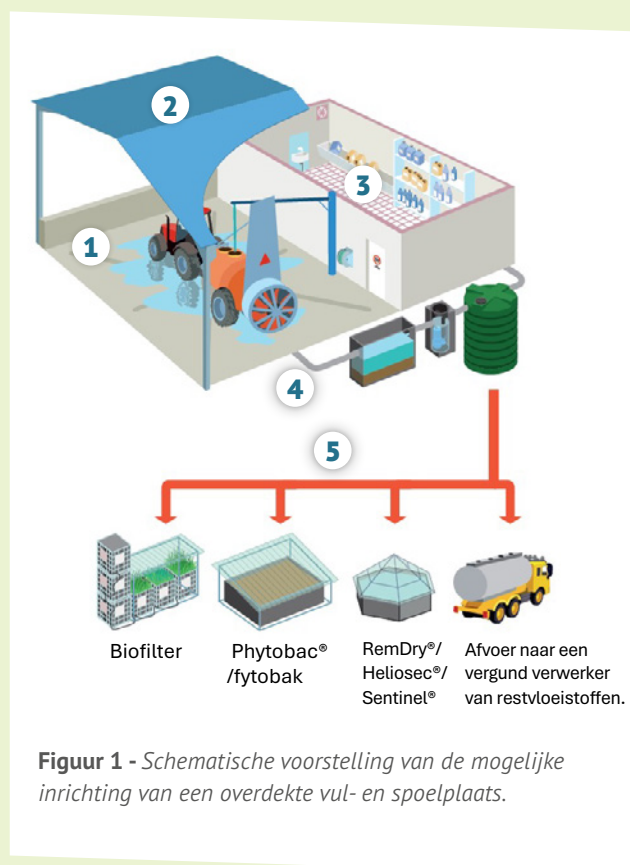
LOCATIE	WATER VULLEN	GEWAS-BESCHERMINGS-MIDDEL VULLEN	INTERN SPOELEN EN REINIGEN	EXTERN REINIGEN
Het te behandelen veld	ja	ja	ja	ja
Overdekte vul- en spoelplaats met opvang van restvloeistoffen	ja	ja	ja	ja
Niet-overdekte vul- en spoelplaats met opvang van restvloeistoffen en 'verontreinigd regenwater'	ja	ja	ja	ja
Spoelplaats	nee	nee	ja	nee
Watercaptatiepunt	ja	nee / (ja met CTS)	nee	nee

Tabel 1 - Overzicht locaties waar handelingen met gewasbeschermingsmiddelen en toepassingsapparatuur mogen gebeuren.

Voor een vul- en spoelplaats is een omgevingsvergunning nodig, zowel voor het milieu- als het bouwluik. Verwerk je de restvloeistoffen extern via een vergund verwerker, dan volstaat enkel het bouwluik. Sinds 1 maart 2026 is voor een overdekte vul- en spoelplaats echter geen vergunning voor het bouwluik meer nodig wanneer aan de voorwaarden van het Vrijstellingsbesluit voldaan is:

- Maximale omschrijvende oppervlakte van 150 m²;
- Minder dan 30 m van een bestaand bedrijfsgebouw;
- Opvang van rest- en spoelwater;
- Infiltratie van hemelwater ter plaatse;
- Geen overloop naar riolering of oppervlaktewater;
- Geen ligging in een vastgestelde archeologische zone.

Voor de aanleg van een vul- en spoelplaats, al dan niet gecombineerd met een zuiverings- of afvalverwerkingssysteem, kan je minstens 50% VLIF-steun krijgen. Meer gedetailleerde info omtrent de wetgeving, het aanvragen van een omgevingsvergunning en de VLIF-steun kan je in de Code terugvinden.

Figuur 1 - Schematische voorstelling van de mogelijke inrichting van een overdekte vul- en spoelplaats.

Inrichting van een overdekte vul- en spoelplaats

Figuur 1 geeft een schematische voorstelling weer van een overdekte vul- en spoelplaats met volgende onderdelen:

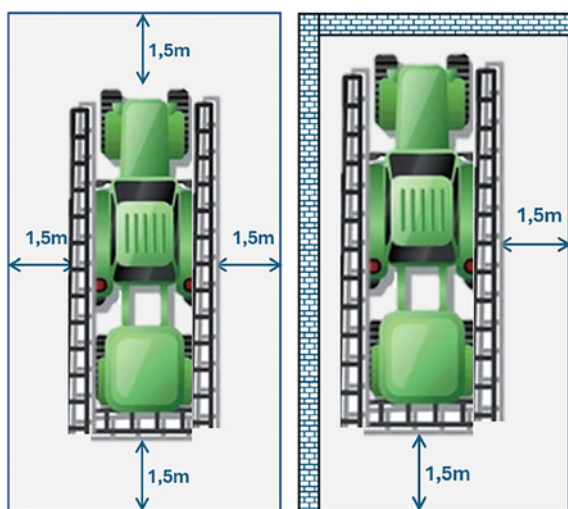
- 1 De vul- en spoelplaats zelf;
- 2 De overkapping;
- 3 Het fytolokaal;
- 4 De afvoer via een bezinkput (en pompput) naar de opslag van de restvloeistoffen;
- 5 De zuivering en verwerking van de restvloeistoffen met keuze uit:
 - Biofilter
 - Fytobak/Phytobac®
 - RemDry®/Helioseco®/Sentinel®
 - Afvoer naar een vergund verwerker van restvloeistoffen

Wat de oppervlakte betreft, is een zone rondom het spuittoestel (incl. tractor) van minimaal 1,5 m groter dan de grootte van het spuittoestel aangewezen (**Figuur 2**). Indien er langs de spoelplaats een gesloten fysieke barrière (bv. muur) staat die minstens even hoog is als de ingestelde hoogte van de spuitboom of de bovenste dop van het spuittoestel, kan je de minimale afstand kleiner maken.

Foto 2
Sentinel® (bron: WMEC)

Als vloeistofdichte ondergrond zijn verschillende materialen geschikt: ter plaatse gestort beton, prefab betonelementen, een betonrooster met onderkeldering of een bestaande betonoppervlakte die aan de voorwaarden voldoet. Daarnaast zijn ook kunststof of metaal mogelijk. Sommige oplossingen, zoals een spoelmat in een loods, zijn eerder tijdelijk. Andere zijn dan meer geschikt voor kleinere spuittoestellen en beschutte teelten als lekdichte opvangbak.

Figuur 2 - Schematische voorstelling van de oppervlakte van een vul- en spoelplaats.

Foto 3
Heliosec® (bron: Inagro)

Opslag

Ondergronds kan je kiezen voor een dubbelwandige kunststoftank (type mazouttank) of een betonciterne. Een enkelwandige ondergrondse opslagtank in beton moet lekdicht zijn met omgevingsklasse EE3 en EA2, vaak in HSR-cement (Hoog-Sulfaatbestendige cement). Bij een lagere betonkwaliteit (bv. hemelwaterput) moet je een coating in bitumen silolak of HDPE lining aanbrengen.

Je kan ook voor een enkelwandige of dubbelwandige bovengrondse opslagtank kiezen. Dat is aanbevolen in overstromingsgevoelig gebied. Bovengrondse opslag die niet dubbelwandig is, vereist een lekbak of dient op de vul- en spoelplaats geplaatst te worden. Om de grootte van de vaste opslagtank te bepalen, moet je inschatten hoeveel restvloeistof er op het bedrijf aanwezig is of zal zijn. Als richtlijn geldt dat je minstens het jaarlijks volume restvloeistof op het bedrijf moet kunnen opvangen.

Verwerking van restvloeistoffen

Restvloeistoffen vang je op en voer je reglementair af via een geregistreerde inzamelaar of je zuivert ze op het bedrijf fysicochemisch of biologisch via:

- **Fysicochemische zuivering door toevoeging van chemicaliën:** de Sentinel® (**Foto 2**)
- **Afvalverwijdering op basis van verdamping:** de Heliosec® en de Remdry® (**Foto 3 & 4**)
- **Biologische zuiveringssystemen:** de biofilter (**Foto 1**) en de Fytobak/Phytobac® (**Foto 5**)

Al die systemen zijn uitvoerig beschreven in de Code.

Foto 4
Remdry® (bron: RemDry.be)

Foto 5
Phytobac®

Meer info?

Je vindt alle details in de 'Code Goede Praktijk voor vul- en spoelplaatsen van spuittoestellen en watercaptatiepunten' op de website van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij via de QR-code.

Pcfruit biedt bedrijfsspecifiek advies aan over de inrichting van een vul- en spoelplaats en over de mogelijkheden voor zuivering volgens de VLAREM-wetgeving. We komen bij je langs en bekijken samen hoe je de vul- en spoelplaats inricht en welke zuiveringsoptie het best past. Dat advies kost € 416, maar via de kennisportefeuille vraag je een subsidiebedrag van € 291,90 aan. Meer info via de QR-code.

Voor meer informatie kan je ook altijd terecht bij victoria.nelissen@pcfruit.be.

**We kennen jouw bedrijf.
En jouw risico's.**

Jouw specialist in agri-verzekeringen

- Brede weersverzekering hardfruit
- Brede weersverzekering zachtfruit
- Brede weersverzekering druiventeelt
- Hagelverzekering
- Glastuinbouwverzekering

Is jouw bedrijf volledig verzekerd aan de beste voorwaarden? We maken graag tijd voor jou. Contacteer ons.

+32 470 24 76 36 info@finepolis.be